

SAMLENOTAT

19. oktober 2022

2022-5410

Fælles erklæring mellem EU, de kontraherende parter i transportfællesskabet, Ukraine, Republikken Moldova og Georgien om et tættere samarbejde i transportfællesskabet

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har fremsat forslag om at integrere Ukraine, Republikken Moldova og Georgien yderligere i EU-Vestbalkan-samarbejdet.

EU-Vestbalkan-samarbejdet er et transportfællesskab inden for vejtransport, jernbanetransport, transport ad indre vandveje og søtransport. Hensigten er at sikre en integration af seks Vestbalkan-landes (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Nordmakedonien, Kosovo, Montenegro og Serbien) transportmarkeder med EU's transportmarked.

Europa-Kommissionen foreslår at tildele Ukraine, Republikken Moldova og Georgien systematisk observatørstatus i EU-Vestbalkan-samarbejdet. Den politiske opbakning til forslaget skal følge af en fælles erklæring, som EU, de seks Vestbalkan-lande, Ukraine, Republikken Moldova og Georgien underskriver i forbindelse med et ministerrådsmøde den 15. november 2022.

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller væsentlige økonomiske konsekvenser for Danmark.

Regeringen støtter underskrivelsen af en fælles erklæring, der skal sikre en yderligere integration af Ukraine, Republikken Moldova og Georgien i EU-Vestbalkan-samarbejdet. Regeringen noterer sig, at forslaget vil have økonomiske konsekvenser for EU. Regeringen finder det her vigtigt, at omkostningerne finansieres inden for de eksisterende rammer.

2. Baggrund

Traktaten om oprettelse af et transportfællesskab fastlægger samarbejdet mellem EU og Albanien, Bosnien-Hercegovina, Nordmakedonien, Kosovo, Montenegro og Serbien i det såkaldte EU-Vestbalkan-samarbejdet. Traktaten blev godkendt ved Rådsafgørelse (EU) 2019/392 af 4. marts 2019.

Kommissionen har den 22. september 2022 fremsat forslag om underskrivelsen af en fælles erklæring, der har til formål at sikre en tættere integration af Ukraine, Republikken Moldova og Georgien i EU-Vestbalkan-samarbejdet.

Kommissionen foreslår, at EU, de seks Vestbalkan-lande og Ukraine, Republikken Moldova og Georgien underskriver denne fælles erklæring ved et ministerrådsmøde den 15. november 2022.

EU's underskrivelse af en fælles erklæring er betinget af enstemmig godkendelse i Rådet.

3. Formål og indhold

Det Europæiske Råd tildelte i juni 2022 Ukraine og Republikken Moldova status af EU-kandidatland. Ligeledes besluttede Det Europæiske Råd at give Georgien mulighed for at blive et EU-kandidatland på sigt, når en række prioriteter er opfyldt. EU har på baggrund heraf truffet en række foranstaltninger, der skal sikre et tættere samarbejde mellem EU og de tre lande.

For så vidt angår transportområdet foreslår Europa-Kommissionen at integrere Ukraine, Republikken Moldova og Georgien i EU-Vestbalkan-samarbejdet.

EU-Vestbalkan-samarbejdet er et transportfællesskab inden for vejtransport, jernbanetransport, transport ad indre vandveje og søtransport. Hensigten med transportfællesskabet er at sikre en integration af de seks Vestbalkan-landes transportmarkeder i EU's transportmarked.

For at integrere Ukraine, Moldova og Georgien i EU-Vestbalkan-samarbejdet hurtigst muligt foreslår Europa-Kommissionen, at de tre lande tildeles systematisk observatørstatus. Den fælles erklæring mellem EU, de seks Vestbalkan-lande, Ukraine, Republikken Moldova og Georgien har til formål at sikre den politiske opbakning til Europa-Kommissionens forslag.

Den fælles erklæring forventes at:

- Fremhæve behovet for at sikre og fastholde et godt forhold mellem Ukraine, Republikken Moldova og Georgien, EU og de seks Vestbalkan-lande gennem EU-Vestbalkan-samarbejdet.
- Fremhæve nødvendigheden af en mere systematisk involvering af Ukraine, Republikken Moldova og Georgien i EU-Vestbalkan-samarbejdet.
- Invitere det permanente sekretariat for EU-Vestbalkan-samarbejdet til at reflektere over de nødvendige administrative tilpasninger for at sikre en mere systematisk deltagelse af Ukraine, Republikken Moldova og Georgien.
- Understøtte vigtigheden af et tættere samarbejde, hvilket på sigt kan resultere i, at Ukraine, Republikken Moldova og Georgien tildeles fuldt medlemskab i EU-Vestbalkan-samarbejdet.

Det bemærkes, at en eventuel tildeling af permanent medlemskab til Ukraine, Moldova og Georgien vil kræve en ændring af Traktaten om oprettelse af et transportfællesskab.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke aktuelt, idet den fælles erklæring alene en hensigtserklæring, der skal afsøge mulighederne for at sikre et tættere samarbejde med Ukraine, Republikken Moldova og Georgien i regi af EU-Vestbalkan-samarbejdet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Kommissionen skønner, at tildelingen af systematisk observatørstatus til Ukraine, Republikken Moldova og Georgien koster op til 820.000 EUR årligt. Tildeling af fuldt medlemskab til de tre lande medfører en forøgelse af det eksisterende budget på 50 pct. svarende til en stigning i budgettet på ca. 2 mio. EUR årligt.

Kommissionen har ikke fremlagt den endelige finansieringsmodel for forslaget. Kommissionen har dog understreget, at tildelingen af systematisk observatørstatus ikke fører til økonomiske konsekvenser for Vestbalkan-landene. Omkostningerne hertil skal dermed forventeligt finansieres via omprioritering af EU's budget. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget.

Forslaget forventes ikke at have væsentlige erhvervsmæssige, statsfinansielle eller samfundsmæssige konsekvenser for Danmark.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget forventes ikke at have andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens forslag er drøftet i Rådet den 23. og 27. september 2022.

Alle medlemsstater har udtrykt opbakning til at sikre et tættere samarbejde med Ukraine, Republikken Moldova og Georgien på transportområdet gennem EU-Vestbalkan-samarbejdet.

En række medlemsstater har dog efterspurgt yderligere information omkring finansieringsgrundlaget.

For så vidt angår de seks Vestbalkan-lande har Kommissionen informeret om, at den indledende holdning fra deres side har været positiv.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens forslag, herunder, at EU, de seks Vestbalkan-lande, Ukraine, Republikken Moldova og Georgien underskriver en fælles ministererklæringen i forbindelse med ministerrådsmødet den 15. november 2022.

Krigen i Ukraine understreger vigtigheden af at integrere EU's nabolandes transportmarkeder med EU's transportmarked. Derfor finder regeringen det fornuftigt, at EU søger at integrere Ukraine, Republikken Moldova og Georgien yderligere i EU's transportsamarbejde ved at tildele de tre lande systematisk observatørstatus i EU-Vestbalkan-samarbejdet.

Regeringen noterer sig, at der er visse økonomiske omkostninger forbundet med Kommissionens forslag om tildeling af systematisk observatørstatus til Ukraine, Republikken Moldova og Georgien. Regeringen finder det her vigtigt, at udgifterne finansieres inden for de eksisterende rammer.

For så vidt angår tildelingen af et fremtidigt permanent medlemskab til Ukraine, Moldova og Georgien finder regeringen det ligeledes vigtigt, at eventuelle omkostninger forbundet hermed finansieres inden for de allerede eksisterende rammer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.